

Karawanken Bote

Uprava Klagenfurt, Postfach 115 / Uredništvo v Klagenfurtu / Naročnina (se plača naprej) mesečno z dostavo na dom RM 1,— (vključno RM 0,20 za donalce) / Odjavo naročbe tega lista za prihodnji mesec sprejme uprava samo pisмено in le do 25. tekočega meseca / Oglasi RM 0,06 za milimeter stolpec

Stev. 33.

Krainburg, 10. decembra 1941

1. leto

Krajevni uspehi na celi vzhodni fronti

Nadaljevanje bojev v severni Afriki - Nove zmage naših podmornic - Roosevelt ima sedaj svojo vojno

Iz Führerjevega glavnega stana, 9. decembra. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 8. decembra naznanilo:

Nadaljevanje operacij in način bojevanja zavisita odslej naprej od pričetka ruske zime. Na dolgih progah vzhodne fronte se vršijo le še krajevna bojna dejanja.

Na zapadni obali Krima se je izjalovil sovražnikov poskus izkrcanja.

V kotlini Donca je napad nemških in italijanskih čet dovedel do nadaljnjih uspehov. Pred Leningradom je nasprotnik ponavljal svoje brezuspešne poskuse izpadov.

Zračno brodovje je navzlic slabim vremenskim prilikam izvršilo težke napade proti sovjetskim zbranim četam, pripravljanim postojankam oklopnih in poljskim utrdbam. Sovražnik je imel zopet velike izgube na ljudeh, težkemu orožju in materialu, ki ga je prevažal. Z bombnimi napadi

so bile na več mestih poškodovane železniške proge, ki vodijo proti Moskvi.

V pomorju okrog Anglije je bila po dnevi severovzhodno od Aberdeena z bombnim zadetkom poškodovana neka trgovska ladja srednje velikosti. Nočni napadi zračnega brodovja so bili naperjeni proti pristaniškim napravam na vzhodni obali in na jugozapadu otoka.

Težki boji v severni Afriki se nadaljujejo. Na pristaniške naprave in sovršnikove topniške postojanke v Tobruku smo po dnevi in po noči metali bombe težkega in najtežjega kalibra. Pred severno afrikansko obalo so nemška bojna letala neko britansko ladjo za prevoz čet poškodovala tako težko, da se lahko šteje med izgubljene. Bombni zadetek je dobila tudi neka lažja britanska križarka.

Pri brezuspešnih napadih iz zraka na nekatere kraje v zapadni Nemčiji in v zasedenih ozemljih so bili v zadnji noči sestreljeni trije britanski bombniki.

V enem tednu so sovjeti izgubili 228 letal

V področju Kanala je bil potopljen nek sovražni brzi čoln - Uspešni boj nemške podmornice na obali Kirenajke

Iz Führerjevega glavnega stana, 9. decembra. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 7. decembra naznanilo:

Navzlic hudi zimi so v kotlini Donca nemške in italijanske čete pri napadih dosegle krajevne uspehe. Na več mestih vzhodne fronte so bili odbiti sovjetski napadi. Pred Leningradom se je izjalovil poskus izpada, ki so ga podvzeli z uporabo oklopnih in bojnih letalcev. Obstreljevanje za vojno važnih naprav v področju mesta se nadaljuje. Zračno brodovje je na celi

vzhodni fronti podpiralo boje vojske z napadi na sovršnikove postojanke, zbirališča čet in železnice. Jugovzhodno od Ladogajezera so bila bombardirana sovjetska letalska oporišča. Na zapadni obali zaliva Onega so bojna letala dosegla polne zadetke težkega kalibra na neki industrijski napravi.

V področju Kanala je prišlo do bitke med nemškimi iskalci min in večjim številom brzih čolnov. Nek sovražni čoln je bil potopljen, nek drugi pa težko poškodovan.

Zedinjene države in Angleška v vojni z Japonsko

Vojni hnjskač Roosevelt je dosegel svoj cilj - Prvi vojni čini v vzhodni Aziji

Berlin, 9. decembra. Kót uspeh, vedno stopnjujočega se ščuvanja amerikanskega predsednika Roosevelta na vojno so se v nedeljo, dne 7. decembra v vzhodni Aziji bojne sile Japonske in Zedinjenih držav prvokrat udarile.

Teno (japonski cesar) je v ponedeljek v razpisu na japonski narod objavil oficialdopolodne ob 11. uri japonskega časa v razno vojno napoved Angliji in Zedinjenim državam. Predhodno se je v cesarski palači vršila posebna seja tajnega državnega sveta.

*

Zažigalec vojne Roosevelt je s tem končno dosegel svoj cilj, da stoji tudi daljnji vzhod v plamenih. Poleg Churchilla zadene njega glavna odgovornost, da je podnetil to vojno. Že leto in dan si prizadeva zasnovati vojno židov in plutokratov zoper z revolucijo Führerja novorojeno nemško državo in zavedajoč se smotra je po svojih agentih in posrednikih delal na to, da se ta vojna razširi tudi na druge dežele in na druge dele sveta.

Na podlagi nemških objav listin je zadošči očitna zlokobna vloga Rooseveltovih zaupnikov. On je tisti, ki je podkrepil Polake, da so izzvali nemško državo. On je

Angliji in Franciji obljubil svojo pomoč. On je tisti, ki je po krivoprišežniški zlorabi voline zmage izposloval, da je narod Zedinjenih držav prevzel finančno breme angleške vojne. Roosevelt je poslal svojega posebnega poslanika Donovana v začetku tega leta v prestolnico jugovzhoda in pregovoril te države k nepremišljenemu ravnanju. Vsled mržnje proti državi Adolfa Hitlerja je pošiljal orožje in material v ozemlja britanskega pohoda in je končno ukazal svoji mornarici, da strelja na nemške vojne ladje.

Sedaj je izbruhnila tudi v Tihem oceanu vojna, za katero je Roosevelt tako dolgo drvel kakor da je obseden. Zmagal je imperalizem dolarja nad jasnim razumom širokih krogov severoameriškega naroda.

Prvi japonski uspehi

Tokio, 9. decembra. Cesarski mornariški glavni stan je v ponedeljek dopoldne o vojaških operacijah sledeče objavil:

Napadli smo z velikim uspehom mornariška in zračna oporišča na Havalju.

Japonska mornarica je Sangaju potopila nek angleški torpedni čoln in prevzela nek USA topniški čoln na Yangtseu.

Tudi na Singapur so bili z velikim uspehom izvršeni napadi iz zraka. Nadaljnji napadi iz zraka so bili naperjeni proti Davao, otoku Wake in Guamo.

Proslava Mozarta pred stolno cerkvijo sv. Štefana v Wienu. V Wienu so nemški narod in z njim vsi kulturni narodi sveta počastili 150. obletnico smrti Wolfganga Amadeja Mozarta, katerega vznesena godba v njegovih neminljivih delih je postala na svetu nesmrtna. — Reichsleiter Baldur pl. Schirach pri slovesni položitvi venca.

van. Pri naših čolnih ni bilo ne izgub ne poškodb.

V severni Afriki boji še trajajo. Pred obalo Kirenajke je neka nemška podmornica napadla nek britanski konvoj z dovozom za Tobruk in dosegla zadetke na nekem rušilcu, ene tankerju in eni tovorni ladji. Zaradi močne obrambe so potopitve ladij ni moglo opazovati.

Nočni napadi nemških bojnih letal so bili naperjeni proti britanskim letališčem na otoku Malti. Opaženi so bili bombni zadetki na pokritih in drugih zakloniščih.

V času od 29. novembra do 5. decembra je sovjetsko zračno brodovje izgubilo 228 letal. Od teh je bilo sestreljenih 136 v bojih v zraku in 67 po obrambnem topništvu, ostanek je bil razdejan na tleh. V isti dobi smo na vzhodni fronti izgubili 21 lastnih letal.

Stalin pod obtožbo

→ Krainburg, 9. decembra.

Med Stalinove najnovejše bajke o grozodejstvih spada trditev, da so Nemci spravliali na oni svet prebivalstvo zasedenih prej sovjetskih pokrajin. Številke, ki se pojavljajo v tej trditvi, so boljševiski mogotei brzkone posneli iz spiskov žrtv GPU. Nemara se nadejajo, da bodo s to metodo mogli doseči, da se pozabi na krvavi teror, ki so ga izvrševali dva in pol desetletja. Pri tem so se zapeli v lastnem metežu laži, kajti pred nedavnim so še pripovedovali, da so bolševiške rezerve ljudi prej kakor slej neizčrpne, češ, da je bilo pravočasno evakuirano prebivalstvo iz pokrajin, ki so jih pozneje zasedli Nemci. To je bila seveda samo okorna prevara, kajti za take ukrepe niti organizatorične zmčnosti bolševiških mogotev niti sovjetska prometna sredstva niti zdaleka ne bi zadostovale. Nove bajke o grozodejstvih pa niso le lažne ampak tudi bedaste, posebno trapaste v tem trenutku, v katerem se je Nemčija lotila ustanovitve državnega ministrstva za vzhod in državnega komisarijata za vzhodne dežele in Ukraino in načrtne obnove zasedenega ozemlja; obnova pa pomeni delo in za delo so potrebne človeške roke, čeprav lahko tudi pomagajo stroji. Nemčiji ne preostaja delovnih moči, kajti sicer ne bi v lastni državi zaposlila že več milijonov inozemcev. Z nemško upravo je zato tudi prebivalstvo zasedenega ozemlja postavljeno pred naloge, ki mu doslej še nikoli niso bile dane, in kljub vsej topoglavosti in bedi občutijo ti ljudje že danes, da Nemci popolnoma drugače mislijo in postopajo nego bolševiški zatiralci in krvoloki, in da sedaj za nje pričenja doba, v kateri bodo tudi kaj imeli od svojega dela. Zato podpirajo ukrepe nove uprave in s tem obnovo dežele. Bolševiške metode žanjejo soglasno uničujočo kritiko. Najsi se tudi med seboj zelo razlikujejo posamične pokrajine širokega ozemlja, vendar se povsod najde isto bedo in povsod se pričuje kmečko prebivalstvo, da je pred vsem strašno trpelo pod sledečimi v resnici nevzdržnimi razmerami:

Posameznika so kot delovno moč nesramno izžemali. Sicer so bili za kmete deloma dani na razpolago tudi stroji, vendar je pa delo bilo težko, posebno ob nagajivem postopanju od strani nadzornikov; tudi niti najmanj ni bil propešen donos. S stroji je namreč moralo izhajati več obratov. Potrebovali so jih torej ob istem času na različni hmetih in jih zato morali naglo dajati naprej. Posledica takega površnega obdelavanja so bila temu vztrazno nedo-

Davao je luka na otoku Mindanao, ki spada k filipinskemu otočju.

Dve USA bojni ladji potopljeni, štiri težko poškodovane

Tokio, 9. decembra. Mornariški oddelek cesarskega glavnega stana je po poročilu japonske poročevalne službe Domej dne 8. decembra objavil, da sta bili kot prvi uspeh japonskih zračnih napadov na Havaj dve bojni ladji Zedinjenih držav potopljene, in štiri bojne ladje ter štiri križarke A-razreda so pa bile težko poškodovane. Nek USA nosilec letal je bil po neki japonski podmornici pri Honolulu potopljen, vendar to poročilo še ni potrjeno.

Pri japonskih napadih iz zraka na Filipinah je bilo nad Ibarjem sestreljenih 40 sovražnikovih strojev in nad Clarkfieldom 50 strojev. Japonsko zračno brodovje je izgubilo dva stroja.

Roosevelt priznava prve izgube

Berlin, 9. decembra. Kakor javlja radijska oddajna postaja Philadelphia, je predsednik Roosevelt v Beli hiši zastopnikom tiska priobčil, da so mornarica Zedinjenih držav in armada na Havaiji utrpeli težke izgube. Od severoameriške strani se tudi že priznavajo znatne poškodbe in izgube v USA vojni mornarici in trgovski floti.

Sovjeti so bili pri Hangöu izgubili še nadaljnje ladje

Iz Führerjevega glavnega stana, 9. decembra. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 5. decembra naznanilo:

V južnem odseku vzhodne fronte so se izjalovili nadaljnji sovražnikovi napadi. Pri obstreljevanju v vojni važnih ciljev v Leningradu smo povzročili močne eksplozije in obširne požare v nekem skladišču municije. Po begu iz Hangöa je razen ladje za prevoz čet »Stalin« zadelo še več drugih sovjetskih ladij na nemško-finske zapore min. Pri tem so se potopili neka ka ladja za prevoz čet s 3000 brt, nek parnik in nek sovjetski brzi čoln. Močne skupine zračnega brodograja so v južnem odseku fronte in na bojišču okrog Moskve izvršile napade na čete v priprav-

ljenih postojankah in na sovražnikove poljske utrdbe. Sovjeti so imeli visoke krvave izgube in so prišli ob znatno število topov in vozil. Uspešni nočni napadi zračnega brodograja so bili naperjeni proti Moskvi in Leningradu.

V severni Afriki so nemško-italijanske čete odbile sunke sovražnikovih izvidnih sil. Nemške in italijanske skupine strmoglavcev so razpršile v južni Maritiki zbrane oklopnice. Po noči so bili doseženi bombni polni zadetki na sovražnikovih letališčih in dovodnih cestah v prostoru Sidi-Barani—Marsa Matruk. V zračnih bojih so nemški lovci sestrelili sedem britanskih lovskih letal. Neka nemška podmornica je pred obalo Kirenajke poškodovala z zadetkom torpeda nekega britanskega rušilca.

Ujetnike vodijo preko podeželja

Državna delovna služba je ponosna, ker je zvest pomagač oborožene sile, čeprav je služba pozimi trda in se je treba marsičemu odreči.

(PK. Aufnahme Kriegsbericht Wendlinger, RAD., Z.)

Stalin pošilja moskovske žene v boj

Brezobzirnost bolševiškega diktatorja — Angleška slika položaja v Moskvi

V Samari, sedanji novi prestolnici bolševiške vlade, bivajoči dopisnik londonskega lista »Daily Telegraph«, neki A. T. Cholerton, je objavil te dni zelo zanimivo poročilo o položaju v Moskvi. V svojem poročilu slika angleški novinar Stalinove brezobzirne metode, s katerimi pošilja rdeči diktator civilno prebivalstvo in zlasti žene v boj na moskovsko fronto. Stotisoče civilistov je Stalin že poslal v strelske jake, da bi tam izpolnili nastale vrzeli.

Kakor poroča Cholerton, je dobilo 200.000 moskovskih žena povelje, da se takoj javijo za obrambno službo. V dolgih vrstah so stale žene pred rekrutnimi komisijami. Stale so po dva do tri dni, ne oziraje se na to, da je bilo mesto skoro vsako uro bombardirano s strani nemških letalcev. Vsaka žena je dobila nakaznico za kruh za prihodnji teden. Druge hrane jim nimajo dati. S temi nakaznicami so se morale postaviti v dolge vrste, da bi tako tudi prejele svoj obrok kruha. Nato so odšle na fronto. Večino žensk uporabljajo za izkopavanje strelskih jarkov. Žene morajo nadalje v strelskih jarkih obvezovati ranjence ter kopati grobove za padle vojaše. Mnogo jih pa mora poseči direktno v boj.

Kakor poroča Cholerton, se je zunanja slika Moskve zelo spremenila. Ceste, ki so bile nekoč polne ljudstva in trušča, so sedaj prazne in tihe. Prebivalci se morajo postavljati v dolge vrste, da bi prejeli pripadajoča jim živila. Na velikih cestah so postavljene barikade. Oboroževalna industrija moskovskih predmestij je prenehala delati. Cholertonovo poročilo je bilo s strani sovjetov seveda zelo cenzurirano ali »prirezano«. Kljub temu zadostuje ta opis, da se vidi, kako brezupen je postal položaj Moskve.

Sven Hedín o usodi Leningrada

Slavni švedski raziskovalec Azije, Sven Hedín, je nedavno podal neko izjavo, ki je bila objavljena v švedskem tisku. Razni švedski listi, ki so s svojimi simpatijami na strani Anglije in s tem posredno tudi ob strani bolševikov, so zaradi tega napadli Hedína, ki je v svoji izjavi priznal izrazite simpatije za malo Finsko in nje junške boje s Sovjeti. Sven Hedín je nato objavil v

listu »Dagens Hyheter« novo izjavo. Hedín je zavrnil to podtaknjeno mu trditev, da bi bilo treba Leningrad zravhati z zemljo. »Moje mnenje je le«, pravi Hedín, »da se mesto, ki je obkoljeno in se noče predati, po vojnih zakonih sestrelji do razvalin. Jaz Leningradu ne želim take usode. Obžalujem Stalinove ukaze, ki zahtevajo obrambo mesta do zadnjih mej, ne da bi pomislili, kako usodo pripravljajo 3 in pol milijonom civilnim prebivalcem in pol milijonu vojakom. Te ukaze bodo bržčas kljub vsej okrutnosti do konca izvedli z občudovanja vredno disciplino. Vrhovno vodstvo Sovjetije je torej zakrivilo uničenje mesta.«

Sven Hedín pravi nadalje, da Finska ne bo nikdar imela miru, dokler jo je mogoče iz Leningrada ogrožati. Za Finsko bi bilo torej bolje, ako bi bil Leningrad izbrisan iz zemlje. To pa ne pomeni, da bi se moralo vse mesto spremeniti v kup razvalin. Želim tudi, da bi Finska dobila po sklepu miru vse čisto finske pokrajine v severozapadni Rusiji in bi dobila tako mejo, ki bi jo bilo z vojaškega stališča najlažje braniti. Moje izjave o Leningradu in o novi finski meji — tako je končal Hedín svojo izjavo — so zgrajene na simpatijah in občudovanju za Finsko in njen hrabri narod. Trdno sem namreč prepričan, da je finska stvar tudi naša švedska stvar.

Simpatičen škof

New York, 9. decembra. Nadškof za Baltimore in Washington, Churley, je ostro prijel Rooseveltovo pomoč za sovjetsko unijo in izjavil, da je Stalin s krvjo oskrnjen, ker se je rezal med tem, ko je v Ukrajini umiralo 3 milijone ljudi. »New York Daily News« prinaša podrobnosti iz intervjuja, ki ga je po tem govoru dal nadškof dopisniku »Baltimore News Post«. V pikrih besedah je nadškof izjavil svoje preziranje napram onim, ki podpirajo komunistično vladno obliko in ki so hvalili Rooseveltov načrt o pomoči bolševiški armadi. Te »propale eksistence«, ti bebasti holliwoodski intelektualci, ti potomci rodbin milijonarjev, ti vseučiliški profesorji in literati se obračajo kakor vetrnice, da bi izkazovali komunistom usluge.

Gospodarstvo

Prijava terjatve proti bivši jugoslovanski državi

Berlin, 9. decembra. Reichsanzeiger prinaša v številki 283 z dne 3. decembra 1941. leta razglas ravnateljstva državne banke z dne 1. decembra 1941. o prigrasitvi terjatve in pravic proti bivši jugoslovanski državi. Glasom te objave morajo devizne države njihove terjatve in pravice proti bivši jugoslovanski državi z njegovim območjem, vključno vse obrate, zavode in fondе prigrasiti pri zavodih državne banke v Berlinu jih je prigrasiti pri nemški državni banki, devizni oddelku kontrole dobave (Deutsche Reichsbank, Devisenabteilung Ablieferungskontrolle). V interesu vsakega, ki je dolžan kaj prigrasiti, je, da pri omenjenih mestih prigrasi svoje terjatve nemudoma, najkasneje pa do 31. decembra 1941. Prijaviti se morajo terjatve napram jugoslovanskim državnim mestom iz blagovnega prometa kakor tudi terjatve iz založnje, za katere je Jugoslavija jamčila kot dolžnica, (vštev-

ši vsa jugoslovanska, bosanska, dalmatinska, kranjska, hrvaško-slavonska, črnogorska in srbska posojila, zakladne nakaznice in državne zakladne liste kakor tudi 4½% zastavnice in obligacije državne hipotekarne banke uprave fondov v Beogradu — iz leta 1910. in 1911.).

Nemško-hrvaški plačilni promet

Hrvaška državna banka sporoča, da vsebuje nemško-hrvaška trgovinska pogodba z dne 5. novembra izpremembe in dopolnitve k določilom o nemško-hrvaškem plačilnem prometu; najvažnejše so: Elsass-Lotringen in Luksenburg so vključene v plačilni promet nemške države. Svoječasne jugoslovanske pokrajine Spodnje Štajerske in Koroške so 1. decembra 1941. tudi vključene v plačilni promet z Nemčijo, vsled česar odpade takozvani mali klirinški promet s Štajersko. Od tega momenta naprej se morajo preobraziti v korist hrvatskih izvoznikov v Reichsmarkah otvorjeni akreditivi v kune.

Zmagovit povratek

Posadka neke podmornice s svojim poveljnikom, imejteljem viteškega križca, Oberleutnant zur See, Schnee, dospe z avtomobilom, na katerem je 18 ladijskih praporov, izvirajočih iz zmag.

Iz bojev pri Tobruku

V ozkih luknjah ležijo italijanski strelci strojnic na fronti pred Tobrukom, stalno pripravljeni, da preprečijo kak sovražnikov poskus izpada.

((Scherl-Luce. Z.))

Zmagovalec nad »Ark Royalom«

Posadko nemške podmornice, ki je bila udeležena pri potopitvi britanskega nosilca letal »Ark Royal« v Sredozemskem morju, pozdravljajo ob njenem dospelu v italijanski luki navdušeno italijanski tovariši.

(Funkbild Associated Press, Z.)

V neki postojanki pred Leningradom

Metalec granat tik pred strelom.

(PK. Aufnahme; Kriegsbericht Ebert, PBZ.)

Poduk voditeljev tiska KVB

Plodonosno zasedanje v Waldu

Važen del poslov KVB se opravlja v domu za poduk v Waldu pri Kronau. V zaporednih učnih tečajih se tam politično usmerijo in strokovno izvežbajo činovniki in sodelavci KVB, tam se uvršča njihovo malo in pogosto neznanostno delo v predavanjih in govorih v okvir celokupnega dela, tam zvejo močje, ki so se zbrali iz vseh mest in vasi in izmenjajo svoja izkustva, kakšen smisel ima njihovo delo, in kaj pomeni storitev vsakega činovnika na poti povratka prebivalstva celega ozemlja k nemštvu, s katerim so po krvi in zgodovini ozko povezani, od katerega izvirajo in h kateremu spadajo.

Podeželska tišina v dolini Wurzeners Save in veličanstvo gor sta omogočila, da je bivše okrevališče postalo pripraven šolski dom. V naravi se pozabi vsakdanjost, ona vsebuje domisleke in napravi človeka dovzetnega. Zato se ni čuditi, da ima šolski dom vedno goste, večinoma može, ki se jim dajo temelji za izpolnjevanje njihovega naloga in ki naj spoznava vedno več in več nacionalno-socialistično omiselje in ga potem z dnevnim delom njihovega delokroga ponesejo med prebivalstvo. S to politično usmeritvijo je vedno zvezan tudi strokovni poduk, ki pokaže velike črte dela vsakega posameznika in na koncu tudi podrobnosti, ki se jih čisto prav lahko spregleda, ki posamič niso odločilne, a v splošnem vendar dooločajo uspeh.

Tej svrhi je bilo tudi namenjeno zasedanje krajevnih in okrožnih voditeljev tiska v KVB, ki so bili za konec tedna pozvani v Wald. V soboto je Bundesgeschäfts-

führer Pg. Ruschnig predaval o aktualnih vprašanjih in obrazložil naloge in pomen tiska v nacionalno-socialistični državi, ki tukaj ni več nevarno orodje kakšnega krožka, ampak mogočno duševno orodje vodstva. Isti predavatelj je v nedeljo razmotrival politična vprašanja, in naš glavni glavni urednik dr. Schedl je potem uvažal zborovalce tudi v prakso tiska. Slišali so kakšne zahteve se morajo staviti na poročilo od strani urednika in od strani čitatelja in kakšne načelne naloge imajo v časopisu poročila iz domovine. H koncu zasedanja je govoril Bundesschulungsleiter Pg. Dimnig, ki je naortl razpoložnost nalog KVB in obenem predaval, da vsi služijo istemu smotru, to je privedi ljudi v Südkärntnu zopet k nemštvu.

Tako kakor krajevni vodje tiska KVB so bili tudi vsi činovniki v Waldu vežbani v njihovem delu in podučeni v njihovih nalogah. Obeležje teh zasedanj vzbuja pri udeležencih tudi čut za skupnost. Prve utise tovarštva so imeli pri jutranjem športu, pri skupnih pojedinah in pri tovariški večerji, pri kateri so izostali le tisti krajevni vodje tiska, ki so si ogledali pri potovalnem kinu predvajočo predstavo »Jud Süß«. Ravno tako so pri apelu z zastavo spoznali, da spadajo k veliki skupnosti Nemcev.

Kronau. (Kino.) Te dni se je v kinodvorani vršila predstava »Jud Süß«. Stevilni obiskovalci so doživljali v uvodoma pokazanem tedenskem pregledu boje naših zmagovitih čet na vseh frontah. Film je bil sprejet z velikim zanimanjem.

Grad Wagensberg v dolini Schwarzenbach

Domovina barona Valvazorja

Ni slučajno, da opisuje zgodovinar Valvazor v svojih člankih o domovini, vedno tudi naravne lepote in deželne mikavnosti vsake pokrajine ali da na nedvomen način izraža, kar mu glede te ali one doline ne ugaja. On sam je prebival v ljubki dolini na gradu Wagensberg na nekem hribu v dolini Schwarzenbacha in zato je umevno, da ni imel nikakega razumevanja za sodobno ostro in nedotaknjeno naravo in da je prezrl te naravne lepote.

Dolina Schwarzenbach izvaja svoje ime od istoimenskega ne malega potoka, ki pri teka iz jugozapada v Savo. Ne prestrma z vinogradi in drugimi kulturami, mestoma tudi z listnatim drevjem zaraščena pobočja obrobijo valovito površino doline, na kateri se nahajajo v nepravilnih skupinah prijazne kmečke domačije. V potoku je veliko postrvi in drugih rib. Ravno tako vzbujajo pozornost v tej dolini veliko število ptic pevk, zlasti kosov in slavcev, ki gnezdi v številnih skritih stranskih logih in kojih veselo gostolenje se vse povsod razlega po zraku. Z najvišjega mesta gričevja, obdajajočega to dolino, gleda v njo širom znani mogočni grad Wagensberg s svojimi stariimi srednjeveškimi stolpi. S tem gradom je ozko povezano ime barona Valvazorja, ki je tam živel v 17. stoletju in spisal slavno delo »Die Ehre des Herzogthums Krain« (»Slava vojvodine Kranjske«). Se zdaj se nahaja v gradu zasebni muzej s številnimi,

iz njegove dobe izvirajočimi predmeti opreme in potrošnje.

Valvazor sam opisuje bivališče in dolino Schwarzenbach s sledečimi besedami:

»Ta grad je še eden izmed starih gorskih gradov, sezidan na visoki gori sredi gozdov, ki ima širok razgled na visoko snežno gorovje proti Koroški in Štajerski, svež zdrav zrak, sicer nobene ravnine, pač pa hribovsko orno zemljo in preslastno sadje raznih sort, češnje, štiri do pet na enem stebelcu, prav v bližini pa vinske hribe, pod gradom pa tudi lep črni in rumeni mramor...

Čeprav je ta grad zelo visok, vendar ima prav v bližini studenec, ki je poleti ledeno mrzel, poleg tega pa še ribnik; drugače pa ni nič ravnega, ampak naspotno vse strmo. V gradu je globok vodnjak, ki je osem sežnjev globok in vžidan v najbolj trdni pečini; pred dvema letoma sem ga dal poglobiti še za dva sežnja v najtrdnjšo pečino in od neke vinske kleti do dna vodnjaka položiti skozi grozovito skalno stopničarski hodnik ter tam napraviti tudi malo shrambo ali klet, ki je poleti zelo hladna in prijetna.

Razen tega sem dal v gradu napraviti kapelico Naše ljube Gospe z malim Jezuškom na begu v Egipt. V gradu se nahaja tudi velik okrogli stolp, ki ga večkrat oplazi blisk; ker leži ta grad precej visoko, je čuti tam večkrat zelo hude nevihte, ki povzročajo grozo in trepet.

Drugače pa ni kaj znamenitega ali posebnega na gradu, razen ako kak ljubitelj ceni moje matematične instrumente ali ako se kdo v ljudno ozre na mojo malo knjižnico ali drug tak drobiž, med temi tudi magnet, ki dvigne 42-krat težje železo, kar bi utegnilo vzbuditi občudovanje.

Ne da bi se hvalil, sem bil jaz prvi, ki je to slavno vojvodino Kranjsko izročil tisku, da, jaz sam sem v l. 1678. v Wagensbergu sestavil tako delo in nekaj let na mojem gradu vzdrževal bakroreze in bakrenoreze tiskarje.

Tako skromen, kakor ga Valvazor opisuje, grad Wagensberg s svojimi dragocevnostmi ni bil. Njegovi sovrstniki niso občudovali le zgodovinarjevega matematičnega orodja, ampak znali ceniti tudi njegovo obširno knjižnico, ki se je od leta do leta povečevala.

iz domovine

Krainburg. (Pričetek poduka na učiteljski šoli.) Ponedeljek, dne 8. decembra je pričel poduk v drugem letniku učiteljskega. V prvem letniku bo pričel poduk pozneje.

St. Georgen bei Krainburg. (Požar.) Te dni je na podstrešju svinjskega hleva Jakoba Male v Olscheunk, občina St.

Georgen, po noči začelo goret. Posestnik se je zbudil še-le vsled pokanja od vročine razgretih strešnih opek in je šele takrat mogel dati vzbuno za ogenj. Prebivalci v Olscheunk kakor tudi gasilska moštva iz Waisach in Lausach sta bili takoj na mestu. Z naglim gašenjem jim je uspelo preprečiti, da se ogenj razširi, čeprav sta se stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje nahajala v največji bližini svinjskega hleva. Svinje niso bile v nevarnosti, ker so hlevski prostori zgrajeni varno zoper požar.

Neumarkt. (Držna vlomna tatvina na železnici.) Na progi Marburg-Neumarkt sta pred nekaj dnevi izginila dva zavoja (tovorna) manufakturnega blaga v vrednosti nad RM 700. Zavoj z naslovom tvrdke so železniški tatovi pustili kar ležati. Tvrda Paula Stransky v Neumarktu utrpi ne le materialno škodo, ampak izgubi tudi nad 2800 točk.

Göriach. (Zene se učijo nemških pesmi.) Pred kratkim so se zbrale članice Frauengruppe k prvi nemški, pevski uri. Začetkoma je pač šlo nekoliko težje, ker več žen ni bilo popolnoma večjih nemškega jezika. Navdušenje za petje je pa zelo veliko in žene se z veseljem udeležujejo pevskih ur.

iz področja gospodinjje

Gospodinja in njena kuhinja

Tam nekje med starimi knjigami leži debela kuharska knjiga; davno je že pozabljena in redko uporabljena ter prav nič ni koristila. Zakaj so jo prav za prav tako redko uporabljali? Saj so vendar v njej tako krasni potratni recepti za kuhanje! Zakaj so matere in babice, ki so bile sposobne gospodinjje in odlične kuharice, veliko rajši vzele v roke njihove skromne, lastnorčno pisane knjižice z recepti? No, bile so pač ne samo vrle ampak tudi varčne gospodinjje. In to, kar so one takrat podzvestno čutile in po čem so se ravnale, to oznanjamo danes:

Biti gospodinja se pravi imeti odgovornost za rodbino, za njeno premoženje, za njeno zdravje in tako biti odgovorna napram celemu narodu. Bolj kakor kedaj koli je dobrot rodobine hkrati blaginja cele države. S tem zavzema žena in mati važno mesto v velikem milijonskem gospodarstvu njenega naroda in države. Gospodinjstvo je dandanes najbistvenjša panoga narodnega gospodarstva. Več nego 80% celega narodnega premoženja gre skozi roke žen. Od njihovega razumevanja je odvisno, ako se ta ogromna vsota uporabi za korist rodbine in države. Kako lahko ena sama gospodinja škoduje skupnosti z nesmisleno potratnostjo, preobilnim in zato nezdravim kuhanjem, pri čemur se še veliko pokvari; posledica je nezadovoljna rodbina in prazna gospodinjjska blagajna. Isto se ponavlja pri obleki in pri obuvalu, skratka, vsled njene lahkomišelnosti, vsled njenega neznanja in vsled nerazumevanja obuboža rodbino.

Naši predniki, posebno kmetje, so se preživljali s tem, kar jim je nudila domovina in njihova zemlja. Tam, kamor je vsemogočnost postavila svoja bitja, je dala tudi iz tal uspevati prikladno hrano, je uredila letne čase z njihovimi različnimi letinami in človeški razum ter radodarnost narave skrbita za zimsko zalogo. Nihče, najmanj pa hišna gospodinja, ne sme prezirati čudovitih zakonov narave in prevreči ta modri red. Nasprotno, ravno gospodinja si mora prizadevati, da ji ne ostane nič neizkoriščenega in da se nič ne pokvari, kar ji donaja domača gruda vsled marljivosti kmeta in vrtnarja.

Da lahko žena, ki se zaveda svoje odgovornosti, izpolnjuje te dolžnosti, so ji na razpolago izkušnje naših mater in izsledki znanstvenih, praktičnih in zdravniških preiskav oddelka za narodno gospodarstvo in gospodinjstvo ženskega urada pri KVB. Brez prestopa izdelujejo sposobne gospodinjje in strokovne moči iz gospodinjstva v velikih poskusnih kuhinjah kuhinjske recepte za okusno, predvsem pa zdravo in našem načinu življenja prikladno prehrano ter izkoriščajo vsako posamično redilno vrednost posameznih živil. Tu so snovi za rast, takozvani vitamini, ki so posebno važni za uspevanje človeka in njegovo rast in ki se pretežno nahajajo v sveži zelenjavi, v krompirju in v sadnih olupkih. V drugih se nahajajo beljakovina in sladkor

in nadaljnje važne prirodne in mineralne snovi za okrepitev in tvorbo krvi in kosti in take, ki uravnavajo pravilno prebavo ali so sicer zdravju koristne. Seveda laik v tem vsem ničesar ne ve, vendar pa njegovo truplo nevede dobiva te snovi in se z njimi vzdržuje. Toda gre za to, da se z živili pravilno postopa, da se od njihovih dragocenih vrednosti ne dovaja truplu ne preveč in ne premalo, ampak da se vse pravilno razdeli, pa tudi za to, da živila ohranijo njihov učinek s pravilno pripravo, s počasnim kuhanjem, vrenjem in pečenjem. Ti dobro premišljeni in preizkušeni recepti ne ostanejo v poskusnih kuhinjah, ampak se razširijo v vse pokrajine velike Nemčije, kjer jih sodelavke in učiteljice oddelka narodnega gospodarstva in gospodinjstva prednašajo v posebnih tečajih, ki so dostopni vsem ženam in dekletom. Lepo in praktične poučne knjige so v mestih na razpolago gospodinjstvom in onim, ki bi to rade postale, v manjše kraje — tudi v najoddaljenejši vasi — pa pride potovalna učiteljica. Tukaj skupno kuhajo in tudi zavžijejo pripravljene jedi. Najlepše pa pride potem, ko gospodinjje to, česar so se priučile, uporabljajo v lastni rodbini in vidijo, da je zadovoljen mož in da otroci zdravi in krepi doraščajo. Pri tem je pa gospodinjstvo dobro urejeno in težko zasluži denar se uporablja štedljivo in smotrno. Gospodinja pa služi s tem domovini in narodu.

Ravno

Ustanovitev dednega rokodelstva?

Za zaščito rokodelstva na kmetih

Pros. dr. Ebel iz Göttinga je v časopisu »Neues Bauerntum« objavil predlog v svrhu, da se zasedra rokodelstvo v vaški skupnosti. Ravno v okviru nemškega naselevanja na vzhodu gre važna vloga nastavitvi podeželskih rokodelcev. Rokodelcu na kmetih pa se mora ustvariti eksistenčna podlaga, ki mu omogoča popolno izkoriščanje delovne moči tudi ob manjši zaposlenosti. Zato mora rokodelsko mesto v primeru izmeri obsegati tudi vrtno in orno zemljo. Ker je pa treba doseči, da je zajamčena oskrba vasi z rokodelskim delom, se stavi predlog, naj bi se ustrezno dednim kmetijam ustanovila tudi dedna rokodelska mesta in poleg kmeta ustvaril tudi dedni rokodelce. Ako ne bi bilo potomcev, sposobnih za izvrševanje rokodelstva, naj bi se podedovalo dedno rokodelsko mesto pod predpisih splošnega prava ob izključitvi dedlitve takega mesta med sodediče.

Višek skopuštva in omejenosti. V Mittelwald-u v Šleziji je umrla neka 70-letna vdova. Najemnica, ki se je vselila v njeno stanovanje je hotela peč v sobi zakuriti. Ker pa peč ni vlekla in se je samo kadilo, je poslala po pečarja. Ko je ta prišel, je našel, da je v peči bilo skritih 14.000 RM denarja v papirju in kovancih, ki so onemogočali odvod dima. Prišeden denar pač spada v hranilnice in ne v peč ali dimnik.

Dr. F. J. Lukas

Izrežite! Hranite!

Nemščina metodično in praktično

Deutsch methodisch und praktisch

30. LEKCIJA

1. Der Apfelbaum gibt uns Äpfel, der Birnbaum gibt uns Birnen, der Pflaumenbaum gibt uns Pflaumen, der Orangenbaum gibt uns Orangen, der Pfirsichbaum gibt uns Pfirsiche, der Olivenbaum gibt uns Oliven, der Zitronenbaum gibt uns Zitronen, der Dattelbaum gibt uns Datteln, der Mandelbaum gibt uns Mandeln, die Weinrebe gibt uns Trauben.
2. Äpfel, Birnen und Trauben zusammen nennt man Obst.
3. Aus Äpfeln und Birnen erzeugt man Most.
4. Aus Wasser, Zucker und Zitronensaft macht man Limonade.
5. Aus Oliven erzeugt man Öl.
6. In Afrika wachsen Datteln.
7. Aus Trauben erzeugt man Traubensaft oder Wein.
8. Die Mahlzeit zu Mittag nennt man das Mittagessen.
9. Die Mahlzeit am Abend nennt man Abendessen.
10. Die Mahlzeit am Morgen nennt man Frühstück.
11. Prozesse werden bei Gericht ausgetragen.
12. Einen eingeschriebenen Brief gibt man auf der Post auf.

1. Das Luftschiff flog über den Großglockner. — Das Luftschiff ist über den Großglockner geflogen. 2. Die Feinde flohen vor unseren Soldaten. — Die Feinde sind vor unseren Soldaten geflohen. 3. In diesem Kanal floß kein Wasser. — In diesem Kanal ist kein Wasser geflossen. 4. Er genoß das Leben in vollen Zügen. — Er hat das Leben in vollen Zügen genossen. 5. Es roch hier nach Schwefel. — Es hat hier nach Schwefel gerochen. 6. Dieser Jäger schoß ausgezeichnet. — Dieser Jäger hat ausgezeichnet geschossen. 7. Bei dieser Unkenntnis verlor auch der beste Lehrer die Geduld. — Bei dieser Unkenntnis hat auch der beste Lehrer die Geduld verloren. 8. Dieses Pferd zog für zwei. — Dieses Pferd hat für zwei gezogen. 9. Glaubst du, daß er mich betrog? — Glaubst du, daß er mich betrogen hat? 10. Er log nie. — Er hat nie gelogen. 11. Er fuhr nur mit Schnellzügen. — Er ist nur mit Schnellzügen gefahren. 12. Er grub sein eigenes Grab. — Er hat sein eigenes Grab gegraben. 13. Wer lud den Wagen ab? — Wer hat den Wagen abgeladen? 14. Wieviel Uhr schlug es? — Wieviel Uhr hat es geschlagen? 15. Wer trug das Paket zur Post? — Wer hat das Paket zur Post getragen? 16. Diese Pflanze wuchs jeden Tag um einen Zentimeter. — Diese Pflanze ist jeden Tag um einen Zentimeter gewachsen.

Zeitwörter in der Möglichkeitsform

- ich würde — jaz bi
du würdest — ti bi
er würde — on bi
es, sie, es würde — on, ona, ono bi
wir würden — mi bi
ihr würdet — vi bi
sie würden — oni, one, ona bi
ich würde kommen — jaz bi prišel, -a, -o
du würdest kommen — ti bi prišel, -a, -o
er, sie, es würde kommen — on, ona, ono bi prišel, -a, -o
wir würden kommen — mi bi prišli, -e, -a
ihr würdet kommen — vi bi prišli, -e, -a
sie würden kommen — oni, one, ona bi prišli, -e, -a
ich hätte, ich wäre — jaz bi bil, -a, -o
du hättest, du wärest — ti bi bil, -a, -o
er, sie, es hätte, er, sie, es wäre — on, ona, ono bi bil, -a, -o
Haben kot glavni glagol se glasi simetie, ich hätte gerne Wasser — rad, -a, -o bi imel, -a, -o vode.

Übungssätze: 1. Ich würde kommen, wenn ich Zeit hätte. 2. Du würdest mir das Buch leihen, wenn Du es hättest. 3. Er würde in dieser Stadt übernachten, wenn er ein Zimmer gefunden hätte. 4. Sie würde heute Wienerschnitzl machen, wenn sie

ein Kalbfleisch hätte. 5. Wir würden den Flugplatz besichtigen, wenn wir die Erlaubnis hätten. 6. Ihr würdet den Brief schreiben, wenn ihr Briefpapier hättet. 7. Sie würden abreisen, wenn sie das Visum schon hätten. 8. Sie würden die Türe absperren können, wenn Sie den Schlüssel nicht verloren hätten. 9. Ich würde sicher gekommen sein, wenn ich gesund wäre. 10. Du wärest glücklicher, wenn Du einen guten Freund hättest. 11. Glaubst Du, daß er mit 20 RM zufrieden wäre? 12. Wenn wir Zeit hätten, wären wir morgen mit Euch gefahren. 13. Ihr wäret sicher nicht gekommen, wenn ihr alles vorher gewußt hättet. 14. Wenn die Schüler fleißig wären, würde sie der Lehrer loben. 15. Wenn er gesund wäre, würde er mehr arbeiten.

Für den Autofahrer

1. Ich weiß nicht was los ist, der Anlaser springt nicht an. 2. Das Auspuffrohr ist verbogen. 3. Wo haben Sie fahren gelernt? In der Autofahrschule Müller. 4. Die Reichsautobahnen sind die schönsten Autostraßen der Welt. 5. Was kostet dieses Motorrad mit Beiwagen? Es ist fast wie neu, es kostet 2300 RM. 6. Verzeihung, wo ist hier eine Tankstelle? 7. Diese Zapfstelle ist die ganze Nacht in Betrieb. 8. Die Bremsen dieses Wagens funktionieren ausgezeichnet. 9. Schnell, ziehen Sie die Bremsen an! Sie müssen stärker bremsen! 10. Haben wir noch genug Brennstoff? Ich hoffe, dass es reichen wird, aber das Öl geht zu Ende. 11. So ein Pech! — Achsenbruch! 12. Es hat zu regnen aufgehört, wir werden das Dach abnehmen. 13. Fahren Sie lieber im offenen oder in geschlossenen Wagen? Bei dem schönen Wetter fahre ich viel lieber im offenen Wagen. 14. Infolge eines Defektes am Wagen, konnten wir nicht weiterfahren. 15. Haben Sie ein Stückchen Draht? Ich möchte hier etwas zusammenbinden. 16. Wir müssen umkehren, hier ist die Durchfahrt verboten. 17. Natürlich, der Filter ist wieder schmutzig und verstopft. 18. Fußbremsen und Motorbremsen sind in Ordnung. 19. Treten Sie doch nicht immer auf den Gashebel! 20. Schalten Sie den 1. Gang ein! 21. Diese Straße hat 24 Prozent Gefälle. 22. Sind die Akkumulatoren geladen? 23. Drücken Sie auf die Huppe! Huppen Sie! 24. Sehen Sie, was ich gesagt habe, die Kabel sind beschädigt und die Kerzen sind verrußt. 25. Wir sollen diesen Wagen ausheilen und wir haben keine Kette. 26. Die Kotflügel sehen ja lieb aus, was ist denn passiert? Nicht viel, wir wollten ausweichen und haben eine Mauer gestreift. 27. Die Steigung ist zu groß, das Wasser im Kühler siedet, wir müssen einen Augenblick stehen bleiben. 28. Gefährliche Kurve! Langsam fahren! 29. Haben Sie bei Ihrem Wagen Luft- oder Wasserkühlung? Ich habe Wasserkühlung. 30. Schon wieder eine Panne! 31. Das Öl ist viel zu dick, wenn wir dünneres Öl hätten wäre es besser. 32. Verstehen Sie den Mechanismus der Kupplung? Noch nicht ganz. 33. Ich glaube, der Motor ist heiß gelaufen, wir werden nachschauen müssen. 34. Wieviel zeigt der Geschwindigkeitsmesser? 90 Kilometer in der Stunde. Wenn wir mit diesem Tempo weiterfahren sind wir bald am Ziel. 35. Schon wieder ein Pneumatikdefekt! Wo ist die nächste Reparaturwerkstätte? 36. Am besten ist es, wir tauschen die Riefen aus. Wir haben doch rückwärts einen Reservereifen. 37. Während des Krieges müssen alle Scheinwerfer abgedunkelt sein. 38. Eine schlechte Straße, wir müssen langsam fahren, sonst kommt der Wagen in's Schleudern. 39. Bitte sehen Sie nach, ob das Schlußlicht jetzt brennt. 40. Geben Sie mir bitte aus dem Werkzeugkasten einen großen Schraubenschlüssel, einen Schraubenzieher und einige Schrauben. 41. So, jetzt haben wir glücklich eine Katze überfahren, glauben Sie dass dies Unglück bringt? Ich bin nicht abergläubisch. 42. Hier ist schon wieder eine Sackgasse, wir müssen umdrehen. 43. Ein Bekannter von mir hat kürzlich einen schweren Autounfall gehabt, er liegt noch immer im Krankenhaus. 44. Das Ventil ist undicht, wir müssen es austauschen. 45. Es regnet, schalten Sie den Scheibenwischer ein! 46. Über diese Steigung komme ich unmöglich mit meinem Kleinauto.

47. Führen Sie den Wagen in die Garage, ich benötige ihn heute nicht mehr. 48. Merken Sie sich immer: Rechts ausweichen, links vorfahren! 49. Auf dieser schmalen Straße ist das Überholen verboten. 50. Vorsicht! Eisenbahnstraße!

Aufgabe

Machen Sie folgende Übung: (Beispiel: Er kauft das Auto nicht, weil er kein Geld hat. — Er würde das Auto kaufen, wenn er Geld hätte.)

1. Er fährt nicht mit dem Autobus, weil er keine Zeit hat. 2. Der Filter ist verstopft, weil er nicht rechtzeitig nachgesehen hat. 3. Der Geschwindigkeitsmesser zeigt nicht an, weil er kaputt ist. 4. Er huppt nicht, weil in diesem Ort Hupverbote ist. 5. Er fährt nicht mit dem 2. Gang auf den Berg, weil dieser zu steil ist. 6. Er kauft sich kein Motorrad, weil er zu wenig Geld hat. 7. Er fährt nicht in die Garage, weil hier keine Garage ist. 8. Das Auto schleudert, weil die Straße schlecht ist. 9. Er dreht nicht um, weil zu wenig Platz ist. 10. Er zündet die Taschenlampe nicht an, weil strengste Verdunkelung ist.

Wörter

abdunkeln — zatemniti
abreisen — odpotovati
abschleppen — odvléči
absperren — zapreti, zakleniti
Achsenbruch (m) — osni lom
Akkumulator (m) — nabiralnik, baterija
Anlaser (m) — zaganjač, štarter
anspringen — vskočiti
anzeigen (ein Instrument zeigt etwas an) — nakazati
aufhören (es hört auf) — prenehati (preneha)
austauschen — za-, izmenjati
ausweichen — izogniti se
Autofahrer (m) — (avto-) vozač, šofer
Autofahrschule (w) — šoferska šola
Autostraße (w) — avtomobilska cesta
Autounfall (m) — avtomobilska nezgoda
Beiwagen (m) — prikolica
benötigen — potrebovati
beschädigen — poškodovati
besichtigen — pregledati
Betrieb (in Betrieb sein) — obrat (v obratu biti; rabiti se)
bremsen (die Bremsen ziehen — zavreti (na zavore pritisniti)
Brennstoff (m) — gorivo, kurivo
Defekt (m) — poškodba
Draht (m) — žica
Durchfahrt (w) — prevoz, prehod, vožnja
skozi kaj
einschalten (etwas) — vključiti
Filter (m) — cedilo
Flugplatz (m) — letališče
Gang (m) (Auto) — prestava
Garage (w) — garaža
Gashebel (m) — vzvod za plin
Gefälle (s) — padec
Geschwindigkeitsmesser (m) — brzinomer
heißlaufen (Motor) — vnet se, segreti se
Huppe (w) — signalni rog, trobilo
huppen — signal dati, trobiti
Hupverbote (s) — prepoved trobljenja
infolge — radi
Kabel (s) — kabel
Kerze (w) (Auto) — sveča
Kette (w) — veriga
Kleinauto (s) — mali avto
Kotflügel (m) — blatnik
Kupplung (w) — spenjalo, zveza
Kühler (m) — hladilnik
Kühlung (w) — hladilo, hlaja
kürzlich (vor Kurzem) — nedavno
Mechanismus (m) — mehanizem
merken (etwas) — zapomniti si kaj
Motorrad (s) — motorno kolo
nachschauen — pregledati
ob — ali
Ordnung (w) — red
Panne (w) — motnja, nezgoda
passieren (sich ereignen) — zgoditi se
primeriti
Pech (s) (Pech haben) — smola (smole imeti)
Pneumatik (w) — balonski obroč
reichen (genügen) — zadostovati
Reichsautobahn (w) — državna avtomobilska cesta
Reifen (m) — balonski obroč
Reservereifen (m) — rezervni obroč
rückwärts (hinten) — zadaj
Sackgasse (w) — slepa ulica
Scheibenwischer (m) — otirač za šipe
Scheinwerfer (m) — žaromet
schleudern — zanašati
Schlußlicht (s) — končna svetilka
Schraube (w) — vijak
Schraubenschlüssel (m) — izvijač, ključ za vijake

Schraubenzieher (m) — izvijač, zatičnik
sieden — vreti
stehen bleiben (ich bleibe stehen) — ustaviti
Steigung (w) — strmina
steil — strm
streifen (etwas) — zadeti (ob)
Tankstelle (w) — bencinska postaja
Taschenlampe (w) — žepna svetilka
Tempo (s) — tempo, brzina
treten (auf etwas) — stopiti
umdrehen — obrniti
umkehren — obrniti
undicht — propusten
überholen — prehiteti
übernachten — prenočiti
Ventil (s) — zaklopka
Verdunkelung (w) — zatemnitev
verrußen — (za-) osajati (se)
verstehen (-stand, -standen) — razumeti (razumel, -a, -o)
verstopfen — zamašiti
vorfahren — prehiteti
Vorsicht (w) — opreznost
Wasserkühlung (w) — hlajenje na vodo
weiterfahren — naprej se peljati
Werkstätte (w) — delavnica
Werkzeugkasten (m) — omara za orodje
Wienerschnitzl (s) — (Wiener) ocvrti odzrezek
wissen (du weißt, wußte, gewußt) — vedeti (več, vedel, -a, -o)
Zapfstelle (w) — bencinska postaja
zusammenbinden — zvezati

Redewendungen

was ist den los? — kaj se je tukaj zgodilo?
zu Ende gehen — izvoziti
so ein Pech! — taka smola!
bei diesem Wetter — v takem vremenu
einen Gang einschalten — prestaviti (prestavo)
den Akkumulator laden — nabiralnik nabijati
lieb aussehen (ironisch) — lepo izgledati (ironično)
was ist denn passiert? — kaj se je zgodilo?
es ist am Besten wenn... — najbolje je, če...
es ist kein Platz hier — tu ni več prostora

Korist dobro varovanih čevljev
Ni nobena skrivnost, da se mora dandanes v vsakem gospodinjstvu štediti tudi z obuvanjem. To velja zlasti za deželo, kjer čevlji zaradi blata in mokrote več trpijo nego v mestu in kjer jih je čim najbolj imeti na skrbi. Po uporabi se morajo čevlji temeljito očistiti in, ako so mokri, postaviti na ne pretopen kraj, da se posušijo. Šele potem jih smemo namazati s pasto za čevlje ali z mazilom. Smotrena so tudi kopita, ki dajo čevljem lepo obliko. Ako pa takih ni, zadoštuje tudi zgručen česnikarski papir. Takrat se pa mora vsak čevljar enakomerno in ne pretirno naphati. — Takšna je potna slika postavca za čevlje, ki ga ima skrbna roka v redu.
(Scherl-Bilderdienst-Lindberg-Autoflex.)

Nameravane je novo srbsko nožanje posojilo. Srbaka vlada je sklenila izdajo prvega nožarjega poobjila v visokosti nad eno milijardo dinarjev. Podpisovanja za to posojilo so deloma že pričela.

Zimmer-, Fenster- und
Fieberthermometer
Dipl.-Optiker C. Krontauß
Wien
Bahnhofstraße 15

An alle Schulleiter!

Soeben erschienen
**LEHRSTOFF FÜR
DIE GRUNDSCHULE**

Preis 7,80 RM

Vorrätig:

BUCHHANDLUNGEN
des NS.-Gauverlages
u. Druckerei Kärnten
Klagenfurt, Krainburg
Villach, Wolfsberg

Alle Betriebsführer

brauchen

die neuen Lohnsteuertabellen

Vorrätig

Buchhandlung NS.-Gauverlag und Druckerei
Kärnten - Krainburg, Klagenfurt

Insertkarte

v. „Karawanken-Bote“

in uspel bostel

ANTON ŠTEFE

SCHUHFABRIK — TOVARNA ČEVLJEV

KRAINBURG

Anlo Wagner
Radmannsdorf
Färberei
und
chemische
Reinigung

Franz Zolohar

Schuh-
macherei

MANNSBURG

TANNINFABRIK

G. M. B. H. ZWISCHENWASSERN

Laufender Einkauf jedes Quantums Fichtenrinde

Herstellung

folgender Gerbstoffe:

Pinotan N, Pinotan CC, Pinotan
CC Sp, Fichtenrindenextrakt, Ke-
motan TF u. TC, Summach elz.

**Elektromotoren
Geräte**

BELEUCHTUNGSKÖRPER

Installationen von
F. Czernowsky

Klagenfurt

**Spielwaren
Herbst**

Klagenfurt, Fleischmarkt 16

Maschinenstrickerei

Der kom. Treuhänder
der Fa. E. NOVAK

Radmannsdorf

Stempel
SIEGELMARKEN
UND
THEODOR RABITSCH
ST. VEIT A. D. SAVE

Baumwollspinnerei u. Weberei Neumarkt

Ed. Glanzmann & And. Gassner

Spinnerei, Weberei, Garnfärberei u.
Bleiche, Stückbleiche und Appretur

Universale

Stroh- Filz-
hut und
Stumpen-

Erzeugung
für Damen
und Herren

Domschale

**Anton
GRILL**
Elektro - Geschäft
Motorenwindlung
Domschale

Taschner

F. MOSCHEK
St. Veit a. d. Save

Manufaktura

MATIJA KOKIL

Krainburg

I. PORENTA
LEDERWAREN

ERMERN Nr. 16
POST BISCHOFSLAK

GROSSHANDEL

K. FREUDENBERGER
ASSLING, SÜDKÄRNTEN

LEDERWARENERZEUGUNG

P. KAISER

TASCHNEREI LAAK, Ermern 27

Beachten Sie die Anzeigen im „KARAWANKEN BOTE“

Eisengroßhandlung

Peter Maiditsch „MERKUR“ G. m. b. H. **Krainburg**

empfiehlt ihr reichhaltiges Lager in Wasserleitungsrohren,
Zement, Leichtbauplatten „Izolit“, Baubeschlägen, Farben usw.

Südkärntens Industrie, Handel und Gewerbe

sind eingeladen zum Besuche der
Sonderschau der

Ruf - Buchhaltung in Krainburg

Hotel Alte Post

am 12. und 13. Dezember

jeweils von 9 bis 18 Uhr

Generalvertretung der Ruf-Buchhaltung G. m. b. H., Wien
Dr. Gallin, Klagenfurt, Platzgasse 9 — Tel. 1136

Komfortno stanovanje

treh sob v St. Veitu,
zamenjamo po mož-
nosti z istotakim v
Krainburgu. Takoj!

Hainer Alois
St. Veit 49

IZDELAVANJE HARMONIK

JOS. FLEISS
ST. VEIT a. Sav. (Poslno izročil)

DAMEN- UND HERREN- MODE LEDERTASCHEN

Johann
Wendling
Krainburg

Industrieabbrüche

Gebrauchs-Ma-
schinen kauft

Kurt Frick
Klagenfurt
Salmstrasse 7
Fernruf 1486

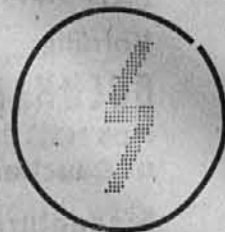
Lest den
„Karawanken-Bote“!

Sperrholz
Paneelplatten
Holzfaserplatten
Furniere
Parketten

HANS TRANINGER

Klagenfurt Völkermarkterstrasse - Ruf 1595

Elektrizitätswerk

V. MAJDITSCH
KRAINBURG

ANTON
JESCHE

Schuhherzeugung

Neumarkt - Südkärnten

Iska'

Trikotagen und Handschuhindustrie

Johann Sawnik

Krainburg

Pototschnik Franz

Sairach Bau- und Möbel-
Maschinentischlerei

Kaffeemittel
ESSIG · SENF

FABRIK C. WENGER KLAGENFURT

Travnica kvasa

ALOIS KANZ
MANNSBURG - Tel. 2

Stari dobri kvas

FUCHSE

MARDER kauft

ILTISSE

UND ALLE

ROHFELLE

WIENER PELZWERKSTÄTTE

J. Vesely

KLAGENFURT, Flensburger Str. 2

Spielwaren
Kinderwagen
Kinderbetten

GRÜNER
Klagenfurt, Bahnhofstr.

SPEDITIONSHAUS

A. KUNSTIL & SÖHNE

KLAGENFURT
Rosentaler Str. 6

Möbeltransporte
Speditionen aller Art

Brüder Werbitsch

LEDERFABRIK

Neumarkt

„Runo“

Lederwerke, Gen. mit beschränkter Haftung, Neumarkt

Schaf-, Ziegen- und Kalbsleder, schwarz und
farbig für Schuhe, Bekleidung und Taschner

Manufaktur-Galanterie

VINKO SAVNIK

RADMANNSDORF

Aßling-Veldes

MODNA IN GALANTERIJSKA
TRGOVINA

A. Adamitsch

KRAINBURG